

KORZENSZKY RICHÁRD méltatása

Anyanyelvünkért Emlékérem

2025. november 13.

Tisztelt Elnök Urak, Hölgyeim és Uraim, Kedves Ünneplő Publikum!

Kitüntetendő ünnepeltünk életpályája és munkássága szép példája annak, hogyan kell, hogyan lehet a legegyszerűbb, ám egyben legnemesebb krisztusi, emberi, tanári, nevelőtanári értékeket alázattal és állhatatosan képviselni, és azokat a következő nemzedékeknek továbbadni. Azokon a napokon, az életnek azon pillanataiban is, amikor ez nagyon nehéznek tűnhet.

Korzenszky Richárd, Richárd atya 1941. november 22-én született Csornán, gyermekkorát Kapuváron töltötte. Ahogy pár évvel ezelőtt mondotta kedvesen, a IV. magyar nyelvjárások napját fővédnökként köszöntve, a „suo” vidékén, szemben a keleti „sou” nyelvjárasterülettel.

Középiskolai éveit a Pannonhalmi Bencés Gimnáziumban töltötte, és itt most álljunk meg egy pillanatra. Közönségünk ifjú és ifjabb részének kedvéért el kell mondanom, mit jelentett az ötvenes években bármely ifjúnak a bencések pannonhalmi iskolája felé venni az irányt. Ez nem egyszerű iskolaválasztás, nem holmi egyszerű kaland, hanem életre szóló választás volt. Az akkori kommunista hatalom szempontjából a nagyon-nagyon tiltott és az alig-alig tűrt szűk mezsgyéjén vezető utat választotta, annak minden varázsával és veszélyével. Ezt akkor csak kivételes alázattal és szenvedéllyel lehetett csinálni. 1959-ben érettségizett, és hamarosan belépett a rendbe: szerzetesi fogadalmat tett 1960-ban, s pappá szentelték 1964-ben.

1965-ben a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem magyar-országi szakára, tanári pályára vezetett az útja, s szívünknek nagyon kedves egyházzenei témából, a XVII. századi unitárius énekköltészet írta diplomamunkáját. Ettől kezdve két évtizeden át a tanári pálya töltötte ki életét szinte teljes egészében: 1968-tól a győri bencés gimnáziumban lett nevelőtanár, öt évvel később Pannonhalmára helyezték, ahol már abba is belekóstolt, milyen feladat, milyen felelősség apát úr titkárának lenni, az egyházi igazgatás, az egyházi vezetés részévé válni. Ugyanitt 1979-től egy évtizeden át igazgatta is a gimnáziumot. E tapasztalatai aktívan segíthették, amikor a rendszervált(oz)ás után a történelmi magyar egyházak érdekeit képviselte az Antall-kormány biztosaként. Oktatás- és iskolapolitikusi pályája ezzel is újabb lendületet, újabb célokat kapott.

1994-ben jö el a talán az egész nemzet számára legismertebb, csodálatos szakasz az életében, amikor a tihanyi apátság irányításával bízzák meg. Házfőnökként és perjelként majd negyedszázadot szolgált itt. 2018 óta a Tihanyi Apátság emeritus perjele. Az életrajzi tények után erre az időszakra visszatérünk néhány mondat erejéig.

Richárd atya nemcsak szerzetes, tanár, kultúraszervező ember, hanem kultúráteremtő író és fotóművész is. Több mint három tucat könyve jelent meg főképp a Tihanyi Bencés Apátság kiadásában, de más Kárpát-medencei magyar kiadóknál is. Lelki derű, alkotó szellem, bölcs életszemlélet sugárzik munkáiból, melyek mindegyike igen alkalmas arra, hogy éjjeliszekrényké vagy jól elérhető könyvespolcok gyakran lapozgatott olvasmánya legyen. Richárd atya életeleme a tanítás, az értékek átadása: amikor 2024 májusában gyémántmiséjét tartotta az apátság templomában, utána a csodálatos panorámájú déli udvaron összesereglettek tanítványai, s rendkívüli szeretettel emlékeztek nemcsak kedves tanárakra és lelki atyjukra, hanem egy olyan tanárra is, aki a magyar líra egy-egy klasszikus sorával sokszor irányt tudott mutatni nekik ifjonti életük kérdőjelekkel teli pillanataiban.

És akkor most, kedves ünneplő közönség, valóban méltó és fontos, hogy visszatérjünk kissé az apátság történetéhez. Természetes, hogy Tihany szellemi és vallási zarándokhely volt az 1970-es és 80-as években is, ám ami 1994 után történt, hála Richárd atya vezetői bölcsességének, kitartásának és értő küzdelmeinek, az a valódi aranykort hozta el, hozta vissza a Tihanyi Bencés Apátság történetében.

Mindemellett, jobban mondva mindennek szerves részeként Richárd atya lélek- és nyelvépítő munkássága is kiemelkedő. Nyelvünk teljességének, szépségének és tisztaságának őrzőjeként is nagyon-nagyon sokat tesz és tett a Kárpát-medencei magyar közösségért. Az Anyanyelvápolók Szövetsége is sokat köszönhet ezen munkájának: országos tanulmányi versenyein mond nagy hatású beszédeket, tagja az Édes Anyanyelvünk folyóirat szerkesztőbizottságának, tagja Magyar nyelvű otthon című Kárpát-medencei nyelvpresztízssorozatunk védnöki kollégiumának. Richárd atya szellemi és lelki jelenléte nagyon sokat jelent nekünk a mindennapokban. Richárd atya minden cselekedetét a példamutatás, az alázatosság az állhatatosság vezérli, ezért az Anyanyelvápolók Szövetségének elnöksége teljesen egyhangúan úgy gondolta, Korzenszky Richárd tihanyi emeritus perjel minden

szempontból méltó az Anyanyelvünkért Emlékérem-kitüntetésre, arra a kitüntetésre, melyet egyáltalán nem adunk ki gyakran, mert ezt különösen ki kell érdemelni.

Persze megkérdőjelezhetné most valaki, némi fiatalos szemtelenséggel, hogy egy többek közt Prima Primiissima-díjas, Magyar Érdemrend parancsnoki keresztjével kitüntetett szerzetes-tanárnak és tudósnak, aki többek közt szövetségünk Lőrincze-díjnak is birtokosa, mi szüksége van még egy kitüntetésre? Nos erre a kérdésre igen egyszerű a válasz: nem Richárd atyának, hanem nemzetünknek van szüksége arra, hogy ismét megmutassuk a magunk szerény módján, mennyire sokat tett és tesz ő egy jobb világért, a Kárpát-medencei magyarság lelki, szellemi, és nyelvi épüléséért.

A Jóisten áldását, és jó egészséget kívánunk neki, hogy még nagyon sokáig szolgálja krisztusi szeretettel átitatott nemzet- és nyelvépítő munkájával magyar nemzetünket.

Pomozi Péter